

NOTA

Betreft: Syntheseverslag van de plenaire zitting ¹
 - Brussel, 6 en 7 februari 2003

I. OPENING VAN DE ZITTING

1. Presentatie van het ontwerp van de Titels I, II en III (artikelen 1 tot en met 16) van de Grondwet

De voorzitter presenteerde namens het praesidium de ontwerp-tekst voor de eerste 16 artikelen van de grondwet en deelde mede dat het gaat om een voorstel ten aanzien waarvan de Conventieleden opmerkingen kunnen maken en wijzigingsvoorstellen kunnen voorleggen. Het is aan de Conventie om zich uit te spreken over de uiteindelijke tekst van de grondwet.

Deze ontwerp-artikelen zullen tijdens de plenaire zitting van 27 en 28 februari worden besproken. Met het oog op een ordelijk verloop van het debat wordt de Conventieleden verzocht hun eerste wijzigingsvoorstellen uiterlijk maandag 17 februari aan het secretariaat te doen toekomen, zodat het praesidium daarvan kennis kan nemen en ze kan ordenen en indelen.

Alle wijzigingsvoorstellen kunnen op de internetpagina van de Conventie worden ingezien en met elkaar vergeleken.

¹ Het verbatim van de plenaire zitting is te vinden op:
 <http://european-convention.eu.int>

2. Sociaal Europa

- **Debat over het verslag van Groep XI onder voorzitterschap van de heer Katiforis (doc. CONV 516/03)**

i. Presentatie van het verslag door de heer Katiforis

De heer Katiforis wees op het belang van bovengenoemd onderwerpen, dat voor Europa van bijzonder gewicht is, alsook een bron van gerechtvaardigde trots. Het mandaat van de werkgroep had betrekking op drie grote thema's: waarden en doelstellingen, toewijzing van bevoegdheden en instrumenten en procedures.

Wat waarden betreft, was de groep het erover eens dat de artikelen in het constitutioneel verdrag kort en beknopt moeten zijn. In sommige gevallen viel het de groep moeilijk om een idee als waarde dan wel als doelstelling aan te merken. Er zijn veel voorstellen gedaan, maar de groep concludeerde dat sociale rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid, met name gelijkheid tussen man en vrouw, in de tekst betreffende waarden thuishoren. Wat doelstellingen betreft, is de groep na amper beraad overeengekomen een verwijzing naar "volledige werkgelegenheid" op te nemen. Ook was er een consensus over het vermelden van het bevorderen van een hoog niveau van sociale bescherming. Daarnaast is er een groot aantal andere doelstellingen voorgesteld. De vraag of de idee van een sociaal Europa beter kan worden afgebakend met een omschrijving van het algemene concept van een Europees sociaal model is wel aan de orde gesteld, maar door de groep niet besproken.

Wat de bevoegdheden betreft, concludeerde de groep dat de bestaande bevoegdheden in het algemeen toereikend zijn, maar dat sommige daarvan doeltreffender kunnen worden uitgeoefend indien zij worden verduidelijkt. Dat geldt met name voor de volksgezondheid. Daarnaast was de groep het ermee eens dat de rechtsgrondslag enigszins moet worden versterkt om wetgeving betreffende diensten van algemeen belang mogelijk te maken.

Wat de procedures betreft, steunde de groep, ondanks enkele ernstige bezwaren van sommige leden, in grote lijnen de opneming van de opencoördinatiemethode in het verdrag. Wel werd benadrukt dat de methode flexibel moet blijven en de bestaande bevoegdheden van de Unie niet mag ondermijnen. De besluitvorming bij gekwalificeerde meerderheid is een gevoelige kwestie gebleken. Hoewel iedereen kon instemmen met het herhalen van het compromis van Nice inzake artikel 137, achtte een aanzienlijk aantal leden verdere verruiming van de besluitvorming bij gekwalificeerde meerderheid op sociaal gebied wenselijk. De groep heeft haar krachtige steun betuigd voor het handhaven en versterken van de rol van de sociale partners bij onderhandelingen over arbeidsvoorwaarden en voor een passende erkenning van de bijdrage van de civiele samenleving aan het sociaal beleid.

De heer Katiforis was verheugd dat de groep ondanks de uiteenlopende achtergronden en opvattingen van de leden, over veel vraagstukken toch een consensus had bereikt. Allen onderschreven de zienswijze dat voor de Europese Unie ten aanzien van het sociaal beleid een belangrijke rol is weggelegd.

ii. plenair debat

De algemene aanpak van het verslag vond een gunstig onthaal bij de Conventie, die voorts luisterde naar vertegenwoordigers van de sociale partners, het Economisch en Sociaal Comité en de Jongerenconventie.

Een groot aantal sprekers ging akkoord met de suggestie van de groep dat in de eerste artikelen van het toekomstig constitutioneel verdrag de menselijke waardigheid, sociale rechtvaardigheid, solidariteit, gelijkheid en met name de gelijkheid tussen man en vrouw moeten worden genoemd.

Uit het debat bleek dat de aanbevelingen van de werkgroep betreffende de doelstellingen breed werden gesteund: genoemd werden volledige werkgelegenheid, sociale rechtvaardigheid, sociale vrede, duurzame ontwikkeling, economische, sociale en territoriale samenhang, socialemarkt-economie, kwaliteit van het arbeidsaanbod, levenslang leren, sociale integratie, een hoge mate van sociale bescherming, gelijkheid van man en vrouw, niet-discrimineren op raciale of etnische gronden, godsdienst of seksuele gerichtheid, handicap en leeftijd, kinderrechten, hoog niveau van volksgezondheid, en doeltreffende en kwalitatief hoogstaande sociale diensten en diensten van algemeen belang.

Wat de bevoegdheden betreft, verzette het plenaire debat zich niet tegen de conclusie van de werkgroep dat de bevoegdheden op sociaal gebied gedeelde bevoegdheden van de Unie en de lidstaten blijven. Weinig leden verzochten om iets te veranderen aan de bepalingen van het huidige artikel 137 welke de beloning, het recht van vereniging, het stakingsrecht en het recht tot uitsluiting uitsluiten van de bevoegdheden van de Unie.

Veel leden verzochten om de huidige bevoegdheden van de Unie op het gebied van volksgezondheid (artikel 152) te verruimen opdat grensoverschrijdende risico's van epidemieën en bio-terrorisme op Europees niveau kunnen worden bestreden.

De diensten van algemeen belang stonden in veel uiteenzettingen centraal, waarbij het primair ging om de vraag of het huidige artikel 16 van het Verdrag moet worden gewijzigd teneinde daarvan een echte rechtsgrondslag te maken, op basis waarvan een echte Uniewetgeving inzake diensten van algemeen belang kan worden aangenomen. De leden van de Conventie bleven ter zake ernstig verdeeld, ofschoon een groot aantal zich voorstander toonde van een dergelijke oplossing.

Wat de opencoördinatiemethode betreft, pleitten de meeste sprekers ervoor deze methode in het verdrag op te nemen teneinde haar beter in te bedden en transparanter te maken; zonder iets af te doen aan de sterke punten ervan, die vooral verband houden met haar flexibiliteit. Sommige sprekers maakten echter bezwaar.

Het voorstel van de werkgroep om in het verdrag de procedures op te nemen waarmee tijdens de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad de coherentie tussen het economisch en het sociaal beleid kan worden gewaarborgd, is in grote lijnen positief ontvangen. Toch kon tijdens het debat geen consensus worden bereikt om uit artikel 128 VEG de eis te schrappen dat de werkgelegenheidsrichtsnoeren verenigbaar moeten zijn met de globale richtsnoeren inzake het economisch beleid.

Het grootste twistpunt was de mogelijke verruiming van de besluitvorming bij gekwalificeerde meerderheid tot thema's waarvoor momenteel eenparigheid van stemmen is vereist. Verscheidene leden wezen er overigens op dat over de definitie van gekwalificeerde meerderheid als zodanig moet worden gedebatteerd.

Tal van Conventieleden wensten, wat gekwalificeerde meerderheid en medebeslissingsprocedure betreft, tenminste zo ver te gaan als in Nice is vastgelegd, waarbij alleen op het gebied van de sociale zekerheid en de sociale bescherming van de werknemers nog met eenparigheid van stemmen wordt gestemd. Zeer veel Conventieleden wensten tevens dat alle aangelegenheden die vallen onder de huidige artikelen 13, 42 en 137 VEG worden onderworpen aan de medebeslissingsprocedure en gekwalificeerde meerderheid.

Sommige Conventieleden onderstreepten evenwel dat het Verdrag van Nice onlangs van kracht is geworden en dat een dergelijke overgang naar gekwalificeerde meerderheid dus mogelijk is indien de lidstaten dat wensen. Zij bevestigden dat zij niet van plan zijn terug te komen op de bepalingen die in Nice terzake zijn overeengekomen.

Tenslotte werd tijdens het debat bevestigd dat de sociale partners en de civiele samenleving in het toekomstige constitutioneel verdrag hun plaats moeten krijgen.

iii) Conclusies

Aan het slot van het debat constateerde de voorzitter dat er consensus bestaat over het verankeren in de grondwet van beginselen als menselijke waardigheid, sociale rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid, met name van man en vrouw. Laatstgenoemd beginsel, zo onderstreepte de voorzitter, is opgenomen onder de doelstellingen die in artikel 3 van het toekomstig constitutioneel verdrag kunnen worden opgenomen.

De voorzitter constateerde tevens dat de doelstelling van volledige werkgelegenheid zeer brede steun kreeg, ook al is het een doel dat alleen benaderd, maar niet volledig bereikt kan worden.

De voorzitter merkte op dat het Praesidium in het ontwerp van de aan de Conventie voorgelegde artikelen reeds op de een of andere manier met al deze elementen rekening had gehouden.

Wat de bevoegdheden betreft, stelde de voorzitter vast dat er overeenstemming over bestaat dat de bevoegdheden op sociaal gebied gedeelde bevoegdheden tussen de Unie en de lidstaten moeten blijven. Ten aanzien van het huidige artikel 137, dat de beloning, het recht van vereniging, het stakingsrecht en het recht tot uitsluiting van de bevoegdheden van de Unie uitsluit, constateerde de voorzitter dat over deze kwestie niet echt was gedebatteerd en dat in deze fase dus niet aan die uitsluitingen kan worden geraakt.

De voorzitter merkte op dat er in de Conventie een tamelijk sterke behoefte bestaat om de huidige bevoegdheden van de Unie op het gebied van de volksgezondheid ietwat anders te formuleren (artikel 152), zodat grensoverschrijdende risico's op epidemieën en bioterrorisme op Europees niveau kunnen worden bestreden. Hij kondigde aan dat dit vraagstuk zal worden bestudeerd.

Met betrekking tot diensten van algemeen belang merkte de voorzitter op dat er een sterke tendens bestaat ten gunste van aanpassing van het huidige verdragsartikel 16 teneinde daarvan een heuse rechtsgrondslag te maken op basis waarvan Uniewetgeving inzake diensten van algemeen belang kan worden aangenomen. Hij plaatste niettemin vraagtekens bij de concrete gevolgen van een nieuwe redactie van artikel 16 en bij het soort wetgeving waartoe een rechtsgrondslag zou kunnen leiden. De voorzitter constateerde dat de Conventieleden op dit punt sterk verdeeld blijven, ook al heeft een groot aantal van hen zich uitgesproken voor wijziging van artikel 16 teneinde daarvan een rechtsgrondslag te maken. Hij kondigde aan dat het Praesidium zich over deze kwestie zal buigen.

De voorzitter merkte op dat het debat over de opencoördinatiemethode geanimeerd was, waaruit blijkt dat de meeste Conventieleden deze methode inderdaad in het verdrag opgenomen wensten te zien teneinde haar beter in te bedden en transparanter en democratischer te maken zonder te raken aan de sterke punten ervan, die voornamelijk verband houden met haar flexibiliteit. Aangezien het voordeel van de methode gelegen is in haar flexibiliteit vroeg de voorzitter zich niettemin af of een betere inbedding ervan niet ten koste zou gaan van diezelfde flexibiliteit.

De voorzitter wees erop dat het voorstel van de werkgroep om de procedures waarmee tijdens de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad de samenhang tussen het economisch en het sociaal beleid kan worden verzekerd, in het verdrag op te nemen, positief was ontvangen. Hij deelde mede dat dit thema in het tweede deel van het toekomstig constitutioneel verdrag thuishoort.

Wat betreft de verruiming van de besluitvorming bij gekwalificeerde meerderheid tot aangelegenheden waarvoor momenteel eenparigheid van stemmen vereist is, wees de voorzitter erop dat dit een moeilijke materie is waarover tijdens de IGC van Nice moeizaam is onderhandeld. Volgens het Verdrag van Nice kan de Raad met eenparigheid van stemmen besluiten over te gaan tot stemmen met gekwalificeerde meerderheid. De voorzitter merkte op dat veel Conventieleden echter nu al wensen over te gaan tot de gekwalificeerde meerderheid en de medebeslissingsprocedure overeenkomstig het Verdrag van Nice, en het stemmen met eenparigheid alleen nog zouden willen reserveren voor de sociale zekerheid en de sociale bescherming van de werknemers terwijl andere Conventieleden, waaronder enkele regeringsvertegenwoordigers, bezwaar maakten tegen elke wijziging ten opzichte van het compromis in het Verdrag van Nice. Over dit thema zal dus nog moeten worden nagedacht.

Tenslotte stelde de voorzitter dat de sociale partners en de civiele samenleving onder de titel "democratisch leven" hun plaats moeten krijgen in het toekomstige constitutioneel verdrag.

De voorzitter concludeerde dat tijdens het debat wel vorderingen zijn gemaakt, maar dat niet voor alle problemen een oplossing is gevonden. Omdat veel problemen verband houden met het tweede deel van het toekomstige verdrag, zal de Conventie daarop in een later stadium terugkomen.

3. Debat over de regionale en lokale dimensie (doc. CONV 518/03)

i. inleiding van het debat

De voorzitter onderstreepte hoe belangrijk het debat over de regionale en lokale dimensie in Europa is, als we voor ogen houden dat in een stelsel van 25 lidstaten met bijna 450 miljoen inwoners de politiek niet op één plaats kan worden geconcentreerd, maar behoefte heeft aan plaatselijke vertegenwoordigingen. Hij wees op de cruciale rol die de regionale en lokale overheden nu reeds spelen, en in de toekomst nog meer zullen spelen, met name bij de uitvoering van het beleid in een groot aantal sectoren van de Unie en vooral in sectoren die voor het leven en de alledaagse besommeringen van de Europeanen van belang zijn.

Hij merkte op dat de regionale en lokale verkozenen vertegenwoordigd worden door de waarnemers van het Comité van de Regio's die deelnemen aan de Conventie en voor deze zitting vergezeld werden door hun voorzitter, Sir Albert Bore. Via het Comité van de Regio's dan wel via de grote organisaties waardoor zij op Europees niveau vertegenwoordigd worden, hebben zij de besprekingen van de Conventie vanaf het begin met aandacht gevolgd: dat blijkt wel uit het grote aantal bijdragen aan het Forum, de intensieve deelneming aan de vergaderingen van de contactgroep onder voorzitterschap van mevrouw De Palacio en vervolgens van vice-voorzitter Jean-Luc Dehaene, alsmede uit de bijdragen van de leden van de Conventie zelf.

De voorzitter herinnerde aan de adviezen die door het Comité van de Regio's zijn aangenomen, en met name het advies van Lord Tope, alsmede de resoluties van het Europees Parlement die zijn aangenomen naar aanleiding van de verslagen van de heren Lamassoure en Napolitano, en voegde eraan toe dat al deze analyses en voorstellen ter kennis zijn gebracht van het Praesidium dat op basis van de constitutionele aard een selectie heeft proberen te maken en een document heeft opgesteld met een aantal te onderzoeken mogelijkheden (CONV 518/03). Dit dossier is aangevuld met een beknopte samenvatting (CONV 523/03) van de besprekingen van de contactgroep die de week ervoor door vice-voorzitter Dehaene bijeen was geroepen; deze samenvatting ging vergezeld van een overzicht van de voorstellen uit de regionale en lokale kringen en de instellingen.

Tenslotte wenste het Praesidium zelf in de aan de Conventie voorgelegde voorstellen voor de artikelen 1 tot en met 16 nu reeds rekening te houden met de realiteit van de regionale en lokale dimensie van de Unie.

ii. plenair debat

Veel Conventieleden wezen erop dat het een fundamenteel beginsel is dat het recht van de lidstaten om zelf hun interne structuren te organiseren wordt geëerbiedigd. Al evenveel Conventieleden onderstreepten de noodzaak recht te doen aan de verscheidenheid van deze interne structuren, die juist een van de rijkdommen van Europa uitmaken. Sommigen voegden eraan toe dat de regio's niet tegenover de staten moeten worden geplaatst en verwierpen iedere vorm van gelijkschakeling op dat niveau.

Onder de Conventieleden was er eensgezindheid - met uiteenlopende regionale of lokale nuances - over het belang van de regionale en lokale dimensie in Europa, alsmede een krachtige consensus ten gunste van het verankeren van dit onmiskenbare gegeven in de eerste artikelen van de Conventie, zoals dat met name is voorgesteld in het verslag Napolitano van het Europees Parlement. Het voorstel van het Praesidium om in artikel 9, lid 6, te verwijzen naar de regionale en lokale bevoegdheden is positief ontvangen, hoewel sommigen die verwijzing al in artikel 1 van de grondwet wenselijk vonden. Verscheidene leden onderstreepten dat de formule van het Praesidium de juiste is, maar anderen stelden voor verder te gaan met de verankering van het eerbiedigen van de lokale autonomie (of van het vrije bestuur op lokaal niveau); in dit verband werd ook de eerbiediging van de lokale democratie genoemd. Enkele sprekers opperden tevens dat in de grondwet het Europees Handvest inzake lokale autonomie van de Raad van Europa of de mogelijke toetreding van de Unie tot die overeenkomst zou kunnen worden genoemd.

Sommige leden verzochten in de grondwet tevens de regionale identiteit en/of de culturele en taaldiversiteit, en zelfs de rechten van minderheden te vermelden.

Een groot aantal leden onderstreepte de rol van de regionale en lokale overheden in verband met subsidiariteit. Sommigen onderstreepten dat subsidiariteit tevens betrekking moet hebben op het lokale en regionale niveau, en wensden dat bij het opstellen van het protocol inzake subsidiariteit daarmee rekening wordt gehouden.

Ook het idee dat degenen die de wetgeving of het beleid van de Unie moeten toepassen of moeten doen toepassen, bij de voorbereiding van die wetgeving of dat beleid moeten worden geraadpleegd, kreeg veel weerklank binnen de Conventie, die de door de Werkgroepen Subsidiariteit en Vereenvoudiging voorgelegde voorstellen in die zin bevestigde en zelfs aanscherpte, met name wat betreft raadpleging vooraf.

Zo bestaat er een consensus om de raadpleging van de territoriale overheden van de Unie over aangelegenheden die voor hen van belang zijn, een passende plaats te geven in titel VI van de grondwet betreffende "het democratisch leven van de Unie" en in de bepalingen betreffende subsidiariteit. De leden verklaarden dat deze raadpleging in een zeer vroegtijdig stadium van de opstelling en de uitvoering van de wetgeving en de programma's van de Unie moet plaatsvinden, en sommige preciseerden dat de raadpleging betrekking moet hebben op alle territoriale bestuursniveaus, met inbegrip van de regionale parlementen, met name via hun vertegenwoordigende organisaties. In dit verband is tevens geopperd dat de wetgevingsvoorstellen van de Commissie ramingen zouden kunnen bevatten van de lasten (waaronder de financiële) die de omzetting van die voorstellen voor de regionale en lokale overheden met zich meebrengt.

Veel Conventieleden wezen op de belangrijke rol van het Comité van de Regio's voor de vertegenwoordiging van de regionale en lokale bestuurslagen in de Unie. Sommigen vroegen zich evenwel af of het Comité van de Regio's wel goed functioneert.

Het voorstel van de Werkgroep subsidiariteit om het Comité van de Regio's een rol te geven bij het systeem van vroegtijdige waarschuwing, alsmede het recht om schendingen van het subsidiariteitsbeginsel voor te leggen aan het Hof van Justitie, kreeg van de Conventieleden brede steun. Een aantal sprekers stelde voor het Comité van de Regio's een recht van beroep toe te kennen als middel om zijn eigen voorrechten te verdedigen, maar niet alle leden konden zich in dit idee vinden.

Veel leden gingen in op de kwestie van de samenstelling en de representativiteit van het Comité van de Regio's. Sommigen wezen op de extreme wanverhouding in de toekenning van de zetels (sommige regio's hebben bijvoorbeeld meer inwoners of een grotere oppervlakte dan bepaalde lidstaten), en onderstreepten dat lidstaten met een laag inwonertal, anders dan de regio's, hoe groot deze ook zijn, toegang hebben tot het Hof van Justitie. Anderen herinnerden eraan dat niet alle territoriale bestuursniveaus van een land binnen de delegatie altijd redelijk vertegenwoordigd zijn en dat sommige niveaus alleen via een restzetel vertegenwoordigd zijn. Sommigen wensten tenslotte dat leden van het Comité van de Regio's voortaan worden gekozen en niet langer benoemd door de nationale regeringen. Andere Conventieleden spraken zich echter uit tegen elke wijziging van de huidige regels inzake de samenstelling van het Comité.

Een aantal leden was van mening dat de instellingen die het advies van het Comité van de Regio's niet volgen, hun beslissing moeten motiveren, terwijl anderen wensen dat het Comité van de Regio's een andere naam of zelfs de status van instelling krijgt. Met name dit laatste voorstel kreeg niet de instemming van een aantal Conventieleden, die de tegenovergestelde mening waren toegedaan.

Een aantal Conventieleden stond positief tegenover regio's met een wetgevende bevoegdheid, maar anderen waren tegen een onderscheid tussen verschillende soorten overheden of tegen het toekennen van een bevoorrechte status aan sommige daarvan. Ook is gesproken over een duidelijker formulering van artikel 203, die de mogelijkheid biedt regionale ministers in de Raad te benoemen. Anderen wensten een sterkere positie voor de regio's, die voor de Europese verkiezingen als basis kiesdistrict in de lidstaten zouden moeten fungeren en verzochten om de invoering van een door de lidstaten toe te kennen status van "partnerregio van de Unie".

Een aantal Conventieleden pleitte ervoor aan regio's met een wetgevende bevoegdheid een recht van beroep bij het Hof toe te kennen en betoogden dat dit recht een logisch uitvloeisel is van de bevoegdheden waarover deze regio's beschikken. Met name is erop gewezen dat dit recht gepaard zou kunnen gaan met een tegenprestatie in de vorm van een loyaliteitsverplichting tegenover de lidstaat en de Unie. Sommige leden waren van oordeel dat dit vraagstuk niet aan de ontwikkeling van de jurisprudentie moet worden overgelaten en dat artikel 230, lid 4, slechts enigszins behoeft te worden gewijzigd door het algemene recht van beroep van natuurlijke en rechtspersonen te verruimen met betrekking tot rechtsinstrumenten van algemene strekking die hen rechtstreeks aangaan. Anderen zouden liever zien dat de regio's zich alleen tot het Hof kunnen wenden via een door het Comité van de Regio's aangetekend beroep, via de betrokken lidstaat of (volgens sommigen) via de tweede kamer van een nationaal parlement.

Tenslotte gaven verscheidene leden de wens te kennen dat de doelstelling van economische en sociale samenhang wordt toegevoegd aan de doelstelling van territoriale samenhang. Anderen spraken hun bezorgdheid uit over specifieke gebieden, zoals ultraperifere regio's of insulaire regio's en wensten dat de bestaande speciale bepalingen beschermingsmaatregelen en statuten gehandhaafd blijven of zelfs worden versterkt.

Voorts is verscheidene malen gevraagd of voor de aan de binnengrenzen van de Unie gelegen regio's een juridische regeling kan worden ingevoerd als stimulans voor de grensoverschrijdende samenwerking die nog op te veel hinderpalen stuit.

iii. conclusies

Vice-voorzitter Dehaene concludeerde dat het debat heel nuttig was geweest.

Hij merkte op dat er binnen de Conventie een zeer ruime mate van overeenstemming over bestaat dat de Unie recht moet doen aan de bevoegdheid van elke staat om zelf te beslissen over zijn interne structuren en de organisatie van de overheidsinstanties op regionaal en lokaal niveau. Hij stelde vast dat binnen de Conventie een gemeenschappelijke wil bestaat om in de eerste artikelen van de grondwet te verwijzen naar de realiteit van de regionale en lokale dimensie.

Dat geldt ook voor de raadpleging van de regionale en lokale overheden, welke een plaats zou moeten krijgen in titel VI van de grondwet betreffende het democratische leven van de Unie en in het kader van het protocol betreffende subsidiariteit.

De vice-voorzitter merkte voorts op dat de voorstellen betreffende het Comité van de Regio's weliswaar gedeeltelijk omstreden zijn, maar dat de rol van het Comité inzake subsidiariteit belangrijk wordt geacht.

Tenslotte deelde hij mede dat het Praesidium zich in het licht van de opmerkingen van de Conventieleden zal moeten beraden op de problematiek in verband met het beroepsrecht.

4. Mededelingen van het Praesidium

a) mandaat voor een groep van door de juridische diensten voor deel II aangewezen deskundigen

De voorzitter deelde het plenum mede - zoals al eerder in december - dat het Praesidium heeft besloten dat parallel aan het opstellen van het ontwerp van deel I van de grondwet, verder moet worden gewerkt aan de aanpassing van de bepalingen van het VEG en het VEU die in deel II moeten worden opgenomen. Daartoe had het secretariaat van de Conventie bij wijze van voorbereiding al een inventaris gemaakt van bepalingen die ongewijzigd blijven, bepalingen die afhankelijk van de reeds door de Conventie bereikte conclusies in technisch opzicht gewijzigd moeten worden, bepalingen die inhoudelijk gewijzigd moeten worden en bepalingen die geschrapt moeten worden of achterhaald zijn. Het Praesidium zal zelf met de steun van het secretariaat de bepalingen van de derde categorie opstellen, maar heeft besloten dat een groep van door de juridische diensten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie aangewezen juristen opdracht zal krijgen de bepalingen van de tweede en de vierde categorie op te stellen, en met name de bepalingen van deel II aan te passen in het licht van de door de plenaire vergadering goedgekeurde aanbevelingen van de Werkgroep vereenvoudiging.

Deze juristen hebben een heel nauwkeurig, afgegrensd mandaat ontvangen en zullen het resultaat van hun werkzaamheden voorleggen aan het Praesidium, dat het zal beoordelen en eventueel opnemen in de ontwerp-grondwet. Het mandaat is verspreid als document CONV 529/03.

b) Studiegroep Hof van Justitie

De voorzitter herinnerde eraan dat tijdens de zitting in januari behoefte bleek te bestaan aan een discussiegroep over het functioneren van het Hof van Justitie. De heer Vitorino heeft inmiddels toegezegd aan deze groep te zullen deelnemen en het Praesidium heeft een taakomschrijving opgesteld (verspreid als doc. CONV 543/03). De groep moet kleiner zijn dan de werkgroepen en de leden moeten specifieke deskundigheid kunnen inbrengen zodat de groep snel en doeltreffend conclusies kan trekken. De verschillende geledingen zal worden verzocht het secretariaat de namen mede te delen van de Conventieleden die aan de groep zouden kunnen deelnemen.

Plenaire zitting donderdag 6 en vrijdag 7 februari 2003

LIJST VAN SPREKERS
in de volgorde waarin zij het woord voerden

Donderdag 6 februari

**1. Presentatie door de heer Katiforis van het verslag van Werkgroep XI "Sociaal Europa"
(doc. CONV 516/03)**

mevrouw Anne VAN LANCKER - Europees Parlement
de heer Jurgen MEYER - Duitsland (Parlement)
de heer Gijs de VRIES - Nederland (Regering)
de heer Ben FAYOT - Luxemburg (Parlement)
de heer David O'SULLIVAN - (Commissie)
de heer Aloiz PETERLE - Slovenië (Parlement)
de heer Dick ROCHE - Ierland (Regering)
de heer Timothy KIRKHOPE - Europees Parlement
de heer Jacques FLOCH - Frankrijk (Parlement)
de heer Hannes FARNLEITNER - Oostenrijk (Regering)
de heer Alberto COSTA - Portugal (Parlement)
de heer Emilio GABAGLIO - Sociale partners
de heer Georges JACOBS - Sociale partners
de heer Jan KOHOUT - Tsjechië (Regering)
de heer Joachim WUERMEILING - Europees Parlement
de heer Peter HAIN - Verenigd Koninkrijk (Regering)
mevrouw Pervenche BERES - Europees Parlement
de heer Michel BARNIER - Commissie
(*Blauwe kaart: The Earl of Stockton, Thorning-Schmidt, Pieters*)
de heer Josep BORRELL - Spanje (Parlement)
de heer Hans Martin BURY - Duitsland (Regering)
mevrouw Marie NAGY - België (Parlement)
de heer Dimitrij RUPEL - Slovenië (Regering)
de heer Elmar BROK - Europees Parlement
mevrouw Maria Eduarda AZEVEDO - Portugal (Parlement)
mevrouw Sylvia-Yvonne KAUFMANN - Europees Parlement
de heer Jozef OLEKSY - Polen (Parlement)
mevrouw Piia-Noora KAUPPI - Europees Parlement
de heer John BRUTON - Ierland (Parlement)
de heer Vytenis ANDRIUKAITIS - Litouwen (Parlement)
de heer Pál VASTAGH - Hongarije (Parlement)
de heer Jelko KACIN - Slovenië (Parlement)
de heer Filadelfio BASILE - Italië (Parlement)
de heer Caspar EINEM - Oostenrijk (Parlement)
mevrouw Danuta HÜBNER - Polen (Regering)
de heer Henrik DAM KRISTENSEN - Denemarken (Parlement)
de heer Johannes VOGGENHUBER - Europees Parlement
mevrouw Hildegard PUWAK - Roemenië (Regering)
mevrouw Cristiana MUSCARDINI - Europees Parlement
de heer Per DALGAARD - Denemarken (Parlement)
mevrouw Liene LIEPINA - Letland (Parlement)

mevrouw Marietta GIANNAKOU - Griekenland (Parlement)
de heer Alfonso DASTIS - Spanje (Regering)
de heer Sören LEKBERG - Zweden (Parlement)
de heer Pierre CHEVALIER - België (Regering)
mevrouw Lena HJELM- WALLÉN - Zweden (Regering)
de heer Adrian SEVERIN - Roemenië (Parlement)
mevrouw Pascale ANDREANI - Frankrijk (Regering)
mevrouw Androula VASSILIOU - Cyprus (Parlement)
de heer Roger BRIESCH - Economisch en Sociaal Comité
(*Blauwe kaart: Fayot, Mendez de Vigo, Borrell, MacCormick*)

Vrijdag 7 februari 2003

1. Voortzetting van het debat over "Sociaal Europa"

de heer Esko HELLE - Finland (Parlement)
de heer Ingvar SVENSSON - Zweden (Parlement)
de heer Robert ZILE - Letland (Regering)
de heer Jan ZAHRADIL - Tsjechië (Parlement)
de heer Ernani LOPES - Portugal (Regering)
de heer João CRAVINHO - Sociale partners
de heer Giacomo FILIBECK - Jongerenconventie
(*Blauwe kaart: Speroni, Dybkjaer, Hain, Heathcoat-Amory, van Lancker, Bruton*)
de heer George KATIFORIS - Griekenland (Regering)

3. De regionale en lokale dimensie (doc. CONV 518/03)

mevrouw Linda McAVAN - Europees Parlement
de heer Dick ROCHE - Ierland (Regering)
de heer Michel BARNIER - Commissie
de heer Jozsef SZAJER - Hongarije (Parlement)
mevrouw MAIJ-WEGGEN - Europees Parlement
de heer Alberto COSTA - Portugal (Parlement)
mevrouw Gisela STUART - Verenigd Koninkrijk (Parlement)
de heer Edmund WITTBRODT - Polen (Parlement)
de heer Alain LAMASSOURE - Europees Parlement
mevrouw Teija TIILIKAINEN - Finland (Regering)
de heer Iñigo MENDEZ DE VIGO - Europees Parlement
de heer Gerhard TUSEK - Oostenrijk (Regering)
de heer Antonio TAJANI - Europees Parlement
mevrouw Pascale ANDREANI - Frankrijk (Regering)
mevrouw Cristiana MUSCARDINI - Europees Parlement
de heer Hans Martin BURY - Duitsland (Regering)
de heer Luis MARINHO - Europees Parlement
de heer Erwin TEUFEL - Duitsland (Parlement)
de heer Matti VANHANEN - Finland (Parlement)
de heer Elmar BROK - Europees Parlement
de heer Göran LENNMARKER - Zweden (Parlement)
de heer Peter HAIN - Verenigd Koninkrijk (Regering)
(*Blauwe kaart: Azevedo*)

mevrouw Maria BERGER - Europees Parlement
de heer Kimmo KILJUNEN - Finland (Parlement)
de heer Andrew DUFF - Europees Parlement
de heer Caspar EINEM - Oostenrijk (Parlement)
de heer Neli MacCORMICK - Europees Parlement
de heer Josef CHABERT - Comité van de Regio's
de heer Hubert HAENEL - Frankrijk (Parlement)
de heer Alfonso DASTIS - Spanje (Regering)
de heer Jurgen MEYER - Duitsland (Parlement)
de heer Patrick DEWAELE - Comité van de Regio's
mevrouw Marie NAGY - België (Parlement)
de heer Sören LEKBERG - Zweden (Parlement)
de heer Carlos CARNERO - Europees Parlement
de heer Reinhard BÖSCH - Oostenrijk (Parlement)
de heer Francesco SPERONI - Italië (Regering)
mevrouw Pervenche BERÈS - Europees Parlement
Lord MACLENNAN - Verenigd Koninkrijk (Parlement)
de heer Ernani LOPES - Portugal (Regering)
de heer Pierre CHEVALIER - België (Regering)
de heer Manfred DAMMEYER - Comité van de Regio's
mevrouw Claude du GRANDRUT - Comité van de Regio's
mevrouw Eva-Riitta SIITONEN - Comité van de Regio's
de heer Jean-Luc DEHAENE, Vice-voorzitter
